

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 364 din 09 decembrie 2025

Ministerul Educației și Cercetării

cancelaria@mec.gov.md

larisa.macarenco@mec.gov.md

copie:

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

AVIZ

*la proiectul de hotărâre cu privire la Programul guvernamental „Capitala Tineretului”
(număr unic 954/MEC/2025)*

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. DGPȘG-226-18-69-242 din 01.12.2025, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la Programul guvernamental „Capitala Tineretului” (număr unic 954/MEC/2025), și comunică următoarele obiecții și propuneri.

1. În pct. 7 din Programul guvernamental (anexa nr. 1): „Pentru aplicarea la Program sunt eligibile autoritățile publice locale de **nivel I (orașe reședință, municipii)**, cu excepția municipiului Chișinău și a celor care au deținut titlul de „Capitala Tineretului”, ultimii trei ani”,

textul „nivel I (orașe reședință, municipii)” necesită a se substitui cu textul cu următoarea redacție:

„nivelul întâi din sate, comune, orașe și municipii (inclusiv municipiul Bălți)”, precum și

completarea (la final) cu textul cu următorul cuprins:

„(numite în continuare „autoritate aplicantă”)”. Obiecția este valabilă în mod corespunzător și pentru pct. 13 din anexa nr. 2 „La concurs pot participa autoritățile publice locale de nivel I (orașe-reședință, municipii), cu excepția municipiului Chișinău și a celor care au deținut titlul de „Capitala Tineretului” în ultimii ani”.

De asemenea este necesară substituirea din textul proiectului a cuvântului „aplicant”, la forma gramaticală corespunzătoare, cu sintagma „autoritate aplicantă”.

Formularea actuală din proiect nu este una reușită, nu respectă terminologia uniformă necesară și nici nu cuprinde toate unitățile administrativ-teritoriale care ar putea aplica la finanțările Programului guvernamental.

2. Referitor la pct. „31. Pentru a beneficia de suport autoritatea aplicantă va demonstra, prin documente justificative, alocarea unei contribuții proprii de minimum 20 %

din valoarea totală a finanțării solicitate pentru implementarea Programului, aceasta fiind obligatoriu confirmată prin angajament bugetar aprobat pentru anul respectiv și anexat la dosarul de aplicare la concurs”:

având în vedere rigiditatea și complexitatea procedurilor de aprobare sau modificare a bugetului local, **considerăm necesară o flexibilitate mai mare pentru prezentarea „confirmării prin angajament bugetar”, astfel încât la etapa aplicării să existe și alte opțiuni, de exemplu posibilitatea declarației primarului (autorității executive a APL) de a propune consiliului local cofinanțarea respectivă și prezentarea ulterioară la o etapă utilă a angajamentului bugetar (deciziei bugetare),** în special că pct. 8 din anexa nr. 2 prevede că *„Anunțul de lansare a concursului este publicat pe pagina web oficială a Autorității Naționale pentru Tineret nu mai târziu de 15 septembrie a anului premergător anului pentru care depune dosarul de candidaturi”, ceea ce presupune că finanțarea necesită a se include în decizia bugetară pentru anul următor.*

Obiecția este valabilă în mod corespunzător și pentru: *„14.4. asigurarea unei contribuții proprii de minimum 20 % din valoarea totală a finanțării solicitate pentru implementarea Programului, confirmată prin angajament bugetar și declarație de asumare”.*

3. În pct. 34 *(Finanțarea se efectuează prin transferuri cu destinație specială, sub formă de tranșe unice pentru fiecare domeniu distinct, către bugetul **autorității locale desemnate**, pe baza solicitărilor justificative, utilizând resursele financiare planificate în cadrul bugetar pe termen mediu, la clasa bugetară 8603 - servicii pentru tineret, în conformitate cu planificarea realizată de Agenția Națională pentru Tineret):*

cuvintele „autorității locale desemnate” este necesar a fi substituite cu sintagma „local administrat de autoritatea publică locală desemnată”. Obiecția este valabilă în mod corespunzător și pentru pct. *„36. Finanțarea planului de achiziții și a programului de granturi se realizează prin transferuri cu destinație specială către bugetul **autorității locale desemnate**, în tranșe unice, pe baza solicitărilor justificative ale acestora”.*

Totodată, cuvintele „autoritate locală”, la formele gramaticale corespunzătoare, este necesar a se substitui cu sintagma „autoritate publică locală”, la forma gramaticală corespunzătoare (de ex., pct. 35 *„Finanțarea activităților cuprinse la domeniul I se realizează prin contractare directă a serviciilor de către **autoritățile locale** sau Agenția Națională pentru Tineret, în baza unui concurs public de finanțare nerambursabilă, pentru selecția entităților care îndeplinesc criteriile de eligibilitate, condițiile și termenele prevăzute în documentația concursului, în conformitate cu cadrul legal aplicabil”).*

4. În pct. 43 *(Pentru asigurarea coordonării și cooperării între părțile implicate în implementarea Programului, **autoritatea locală** instituie, prin dispoziția **conducătorului**, un Consiliu de coordonare (în continuare - Consiliu) și desemnează un Coordonator local al Programului (în continuare Coordonator), în termen de cel mult 15 zile de la data desemnării):*

cuvântul „conducătorului” este necesar a se substitui cu cuvântul „primarului” pentru a se respecta terminologia legală (Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală), dar și având în vedere statutul primarului, de persoană cu funcție de demnitate

publică, nu doar de „conducător”. **Obiecția este valabilă în mod corespunzător pentru tot textul proiectului.**

5. Referitor la subpct. 46.3. *„Autoritatea locală desemnată:”* considerăm că norma nu este reușită, având în vedere că există autoritate deliberativă și autoritate executivă ale administrației publice locale, în acest sens, o opțiune ar putea fi substituirea textului criticat cu sintagma „Autoritățile publice locale desemnate:”.

6. Referitor la subpct. 49.1.5. *„cel puțin 10 localități rurale ale unității administrativ-teritoriale acoperite cu activități și proiecte pentru tineri”* **menționăm că acesta nu poate fi un „indicator de produs”** pe motiv că autorități aplicante sunt doar APL de nivelul întâi și municipiul Bălți (care nu are în componența sa 10 localități rurale). Un asemenea indicator ar putea fi realizat doar de către APL de nivelul al doilea, care nu sunt eligibile la Programul guvernamental.

7. Referitor la subpct. 49.2.2. *„asigurarea participării a minimum 10 % dintre tinerii aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv tineri NEET, cu dizabilități, minorități etnice și din zone rurale izolate, din totalul participanților”*, având în vedere că este o situație stringentă, sensibilă și care necesită intervenție urgentă din partea autorităților publice, **considerăm că Programul guvernamental ar trebui să conțină și măsuri distincte pentru tinerii (copiii) care sunt în situații de risc, cum ar fi:**

crearea sau consolidarea echipelor mobile de intervenție socială în comunități, pentru identificarea rapidă a tinerilor (copii) aflați în situații de risc și pentru intervenții directe în familiile consumatoare de alcool sau extrem de vulnerabile, precum și în familiile care au plecat peste hotare (sau strămutate intern) și au lăsat copiii fără îngrijire părintească sau la îngrijirea unor terți;

dezvoltarea de centre comunitare de zi pentru copii și tineri, care să ofere hrană, sprijin educațional, consiliere psihologică și activități extracurriculare, reducând riscul de abandon școlar și marginalizare;

crearea sau extinderea serviciilor de asistență parentală și de îngrijire alternativă (case de tip familial, asistenți parentali profesioniști), pentru copiii rămași fără îngrijire părintească sau proveniți din medii abuzive;

implementarea de programe locale de mentorat și voluntariat pentru tineri, care să îi conecteze cu adulți responsabili, profesioniști și modele pozitive din comunitate, contribuind la formarea abilităților sociale și profesionale;

servicii de specialitate destinate copiilor în situații riscante de stradă sau în alte situații de risc.

Titulatura de „Capitală a tineretului” impune prioritizarea și soluționarea mai întâi a situațiilor sensibile și vulnerabile ale tinerilor.

8. Referitor la pct. 32 (anexa nr. 2) *„Evaluarea eligibilității dosarelor se realizează, în prealabil, de către Secretarul Comisiei în baza cerințelor prevăzute la pct.14-17”*, **considerăm că secretarul comisiei, care nu are nici drept de vot, nu poate lua decizii cu**

privire la eligibilitatea autorității aplicante. Prin urmare, este necesară reformularea normei în sensul că secretarul informează autoritatea aplicantă despre lipsa în viziunea sa a anumitor informații sau documente (din dosar), însă transmite dosarele către Comisie care decide inclusiv evaluând eligibilitatea și conținutul dosarului.

9. În Anexa nr. 1 (la Regulament) vizând „Formularul de aplicare” (*Tipul de locațiune (proprietate, locațiune, parteneriat)*) menționăm că nu este reușită formularea „Tipul de locațiune” (alternativ, ar putea fi de exemplu, „Drepturi”).

CALM susține proiectul cu luarea în considerație a propunerilor și obiecțiilor sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM